

Aan de leden van de
verenigde vergadering

Rotterdam, 17 januari 2006 V.V.: 29 maart 2006

Onderwerp: Integraal Plan Kralingse Plas Agendapuntnr: 21

Problematiek

De waterkwaliteit in de Kralingse Plas laat sinds lange tijd te wensen over. In het bijzonder de aanwezigheid van blauwalgen is hierbij een knelpunt in verband met de zwemwaterfunctie. In 2003 heeft dit zelfs geleid tot de afkondiging van een zwemverbod in de plas.

De laatste twee jaar is het doorzicht van de plas wel sterk verbeterd, maar de kolonievormende blauwalg *Microcystis* die weinig relatie heeft met het doorzicht, komt er nog steeds voor. Het gehalte voedingsstoffen, met name fosfaat, neemt de laatste twee jaar toe. Deze toestand in relatie tot het intensieve recreatieve gebruik van de plas, vormt een bedreiging voor de zwemwaterfunctie. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), waaraan in de nabije toekomst voldaan moet worden, schrijft voor dat in een dergelijke situatie oplossingen bezien moeten worden.

Daarnaast is er sprake van ernstige verontreiniging van de waterbodem in delen van de plas. Met name het zuidelijke deel van de plas is verontreinigd met lood, over circa 33 % van het totale oppervlak (100 ha). De verontreiniging is afkomstig van twee loodwitfabrieken die in de wijk Kralingen hebben gestaan en het afvalwater indirect loosden op de plas. Deze fabrieken zijn inmiddels weg. In 2002 is geconcludeerd dat er sprake is van een urgent geval van waterbodempluimverontreiniging. Dit is gebaseerd op de omvang van de verontreiniging in combinatie met het risico voor planten en dieren. Daarmee ontstaat, op grond van de Wet bodembescherming, de noodzaak deze verontreiniging te saneren.

De huidige waterkwaliteit die met betrekking tot de parameters doorzicht, algen en fosfaat als slecht beoordeeld wordt, vindt de oorzaak niet in de loodverontreiniging van de waterbodem. Een op zichzelf staande waterbodemsanering zal de waterkwaliteit niet verbeteren. Om in aanmerking te komen voor subsidie om de sanering uit te voeren, eist de provincie dat de sanering wordt ingebed in een integraal plan voor de Kralingse Plas. Op deze wijze kunnen aanvullende maatregelen en de waterbodemsanering op elkaar afgestemd worden uitgevoerd.

Integraal Plan Kralingse Plas

Teneinde een goed integraal plan op te stellen moet er een brede inventarisatie van de kwantiteits- en kwaliteitsaspecten uitgevoerd worden. Op basis van deze inventarisatie wordt de samenhang van beide aspecten in kaart gebracht en worden de knelpunten in beeld gebracht.

Begin jaren negentig zijn er al enkele studies naar de waterkwaliteit van de Kralingse Plas uitgevoerd. Deze zullen dan ook als basis dienen voor de inventarisatie. Hierbij moet wel nagegaan worden of de plas in de tussenliggende jaren structureel is veranderd. Ter

voorbereiding op de inventarisatie is er gedurende de afgelopen jaren al onderzoek naar de verschillende aspecten van de fysisch-chemische en biologische waterkwaliteit uitgevoerd. Alleen zijn de gegevens over de visstand in de plas verouderd (1993). In 2000 is er een aanzienlijke vissterfte in de plas opgetreden. Voor de visstand is het daarom nodig dat deze gegevens worden geactualiseerd. Dit kan in de zomer van 2006 uitgevoerd worden zodat deze gegevens tijdig beschikbaar zijn.

Vanwege het intensieve recreatieve gebruik van de Kralingse Plas, zwemmen, watersport en hengelsport zal ook met vertegenwoordigingen van de verschillende organisaties overlegd worden om het integrale plan hierop zo veel als mogelijk af te stemmen.

Op basis van de geactualiseerde inventarisatie wordt vervolgens een pakket van maatregelen geformuleerd dat afgestemd is op het saneringsplan (zie hieronder) opdat beide knelpunten integraal aangepakt worden.

Verontreinigde waterbodem

In de jaren negentig is er een inventariserend onderzoek uitgevoerd dat tot doel had te onderzoeken of de waterbodem van de Kralingse Plas verontreinigd is. Hieruit bleek dat delen van de plas verontreinigd zijn met lood. Op basis hiervan is in 2002 een zogenaamd Nader Onderzoek uitgevoerd met als doel de omvang van de verontreiniging af te bakenen. De conclusie van dit onderzoek was dat er in de Kralingse Plas 132.000 m³ verontreinigde specie aanwezig is. Het grootste deel hiervan ligt aan de zuidzijde van de plas en verder er zijn enkele geïsoleerde vlekken in de plas aanwezig. Dit Nader Onderzoek is nog aangevuld met het vereiste Historische Onderzoek. De onderzoeken zijn in nauwe samenwerking met de provincie tot stand gekomen.

Om uiteindelijk een sanering uit te kunnen voeren is het vereist dat er een zogenaamd Saneringsonderzoek wordt gedaan. Hierin wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om de sanering uit te kunnen voeren en worden de resultaten hiervan tegen de kosten afgezet opdat de meest kosteneffectieve aanpak gekozen kan worden. Nadat het Saneringsonderzoek is afgerond wordt de meest kosteneffectieve aanpak in detail uitgewerkt in een Saneringsplan. Vervolgens kan een bestek worden opgesteld. Ook het saneringsonderzoek, het saneringsplan en het bestek worden in nauwe samenwerking met de provincie opgesteld. Hierbij heeft de provincie de rol als bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming. Tevens stelt de provincie op basis hiervan subsidie beschikbaar voor de uitvoering van de sanering.

Uitvoering

De voorbereiding zowel als de toekomstige uitvoering zijn zeer gespecialiseerd werk, waarvoor binnen de eigen organisatie nauwelijks expertise aanwezig is. Voor het opstellen het Integraal Plan Kralingse Plas, het actualiseren van de bestaande rapportages en het formuleren van mogelijke maatregelen en het afstemmen ervan op het saneringsplan, zal dan ook externe expertise worden ingehuurd. Dit geldt eveneens voor het opstellen van het Saneringsonderzoek en Saneringsplan. Uiteraard zal bij de uitwerking van beide onderdelen de ervaring die door het hoogheemraadschap is opgedaan in het project Integraal Plan Bergse Plassen zo veel mogelijk worden ingebracht.

Communicatie

Bij de uitwerking van het integrale plan zal contact gelegd worden met de verschillende belanghebbende partijen om het plan zo veel mogelijk af te stemmen op het gebruik van de plas en de mogelijke wensen van die partijen. Vanwege het maatschappelijk belang van de Kralingse Plas wordt de communicatie naar de omgeving en belanghebbenden gecontinueerd.

Financiën

De investering voor het opstellen van het Integraal Plan Kralingse Plas is begroot op € 50.000,--. Het uitvoeren van een visstandopname in de zomer van 2006 vraagt een investering van € 10.000. Voor het opstellen van een Saneringsonderzoek en Saneringsplan is de verwachte investering € 50.000,--.

In het waterbeheersplan 2003-2007 en het investeringsprogramma is reeds rekening gehouden met deze investeringen. Onder 8.1 (verbeteren recreatie water) vallen het integrale plan en de visstandopname en onder 7.4 (sanering waterbodemsanering) de uitwerking van de onderdelen voor de waterbodemsanering.

De provincie heeft in het kader van de Wet bodembescherming voor 2008-2009 een bijdrage van € 8,3 miljoen voor de uitvoering van de waterbodemsanering Kralingse Plas gereserveerd. Dit bedrag is gebaseerd op de kosten van de waterbodemsanering Bergse Plassen. Een betere raming van de investering voor de waterbodemsanering Kralingse Plas zal pas mogelijk zijn als het saneringsplan is opgesteld.

De uiteindelijke bijdrage van het hoogheemraadschap bestaat volgens deze regeling uit een drempelbedrag (€ 226.890,-- was ? 500.000,-- gulden) en 10% van de overige kosten. Dit laatste met inachtneming van de posten die volgens de Wet bodembescherming subsidiabel zijn, waaronder ook personele kosten voor HHSK en de provincie.

Planning

De voorbereiding van de inventarisatie en actualisatie van de gegevens, het opstellen van een saneringsonderzoek en -plan alsmede het integrale plan zullen naar verwachting zes tot acht maanden in beslag nemen. Voor het opstellen van het bestek, de verschillende vergunningen en de aanbesteding zal rekening gehouden moeten worden met eenzelfde periode. Uitgaande van de start van de uitvoering in 2008, zal in april 2006 de voorbereiding moeten starten om zodoende de voor de sanering gereserveerde subsidie tijdig aan te kunnen spreken en de reservering hiervan te onderbouwen.

Het opstellen van het integrale plan, het uitvoeren van saneringsonderzoek en het vervolgens opstellen van het saneringsplan kunnen in april 2006 starten. Voor de uitwerking van de sanering zal ongeveer 4 maanden nodig zijn. Aangezien het integrale plan hierop afgestemd moet worden zal de doorlooptijd hiervan langer zijn. Voorlopig wordt uitgegaan van zes maanden. Op basis van deze planning zal het mogelijk zijn in de vv-vergadering van november 2006 of januari 2007 de opzet van het Integrale Plan Kralingse Plas voor te leggen.

Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten tot:

1. het opstellen van het Saneringsonderzoek en Saneringsplan voor de Kralingse Plas en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van € 50.000,--;
2. het opstellen van het Integraal Plan Kralingse Plas en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van € 60.000,--.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris,

dijkgraaf,

mr. I.C.M. Baltus

mr. J.H. Oosters